

Coğrafi İşaretin Adı: GEMEREK GİLABURUSU**Tescil No:** 241**Tescil Tarihi:** 23.11.2017**Başvuru No:** C2013/082**Başvuru Tarihi:** 30.10.2013**Ürün/Ürün Grubu:** İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar**Coğrafi İşaretin Türü:** Menşe adı**Tescil Ettiren:** T.C. Gemerek Kaymakamlığı**Coğrafi Sınır:** Sivas İli Gemerek İlçesi**Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:**

Gilaburu (*viburnum opulus*), kırmızı renkli, nohut büyüklüğünde meyve veren bir ağaç türüdür. Daha çok İç Anadolu bölgesinde yetiştirilmektedir. Irmak kenarlarında ve suyun bol olduğu yerlerde yetiştirilir. Gemerek gilaburusu bahçelerde yetiştirildiği gibi dere kenarlarında da yabani formları bulunmaktadır.

Gemerek gilaburusu etli, sulu, ince kabuklu ve iri tanelidir ve bölgedeki gilaburu ağaçlarının verimi yüksektir. Gemerek gilaburusu ağaçları bazen bir çalı görünümünde, boyu 4 metreye kadar ulaşan küçük bir ağaçtır. Ağaç başına meyve verimliliği yaklaşık 8,4 – 10 kg'dır. Dikimden 3 yıl sonra meyve vermeye başlar. Derin sürgünleri nedeniyle 300 yıla kadar yaşayabilir. Yaz sonunda küresel şekilde demet halinde meyveleri oluşur. Her demet yaklaşık 30-40 meyve barındırır. Meyve suyu verimliliği %43 civarındadır. Gemerek gilaburusu tane ağırlığı (100 tanesi) 69,90 – 83,21 g arası, çekirdek ağırlığı (100 tane) ise 3,2 – 4,3 g arası değişmektedir. Gemerek gilaburusunun içinde reçine, viburnum, valerianic asit, organik asitler, tanin, salicosides, saponins etken maddeleri bulunmaktadır ve pek çok doymamış yağ asitleri ihtiva eder; bunlardan en önemlileri linoleik asit (omega 6), oleik asit (omega 9) ve linolenik asittir (omega 3).

Gemerek yöresine has hafif alkali toprak yapısı ve yetiştirildiği bölgenin yaklaşık denizden 1200 metre yükseklikte ve dağlarla çevrili bir arazide olması Gemerek gilaburusunun kendine has karakteristik özellikler kazanmasında etkili olmuştur. Gemerek bölgesinin karasal iklim etkisinde olmasına rağmen, dağların arasında, dar ve uzun vadiler oluşturarak akan ve daha sonra Kızılırmak nehriyle birleşen dere ve çayların yarattığı mikro klima sonucu, bölgesel iklimin yumuşaması ve bölgenin su kaynakları yönünden zengin olması, bu meyvenin yetişmesi için ideal ortamı oluşturmuştur.

Gemerek bölgesi karasal iklimin etkisinde olup, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve sert geçmektedir. Özellikle Aralık-Ocak-Şubat aylarında ortalama hava sıcaklığının 0°C'nin altına düşmesi, gilaburu bitkilerinin kış soğuklama ihtiyacının (bitkilerin tomurcuklanması ve verim verebilmesi için belli aralıkta düşük sıcaklık değerleri altında geçirmesi gereken süredir) karşılanmasında yeterli olmaktadır. Aynı zamanda meyve olgunlaşması döneminde (Ağustos-Eylül ayları) sıcaklık ortalamasının en yüksek değerlere (30°C) ulaşması meyve tarafından üretilen aromatik maddelerin sentezinin artmasına neden olup, yörede yetiştirilen gilaburuların kendine has tat, koku ve aromasının oluşmasını sağlamaktadır. Gemerek ilçesinde yüksekliğin fazla olması ve gece-gündüz sıcaklık farkının fazla olması, meyve renginin daha koyulaşmasına sebep olmakta, tat ve lezzet oluşmasına olumlu yönde etki etmektedir.

Gemerek yöresi topraklarının bitki besin maddelerince zengin olması, organik madde düzeyinin yeterli olması ve topraklarının azot bakımından zengin olması Gemerek gilaburusunun kendine has tat, koku ve aromasının oluşmasında büyük etkidir. Gilaburu meyvesi pH 7,0-7,9 arasındaki topraklarda iyi yetişmektedir. Yapılan toprak analizi sonuçlarına göre, Gemerek ilçesinin topraklarının pH'ı 7,87 seviyesindedir.

Kaynak: www.turkpatent.gov.tr